

A SZERELEM ÉLETTANA
STUDIUMOK

IRTA
BRÓDY SÁNDOR
<http://mek.oszk.hu/07300/07358/>

TARTALOM

Előszó

A szerelem természetrajza
Általánosságok és különösségek
Egy kifejlődött asszony vallomása
A nő álhatatosságáról
A Kamasutram
A polgári- és uri szerelem technikája, avagy az alaptalan szerelem
A szerelmes férfiak ostobasága
A szerelem új, azaz nagyon is régi formái

Fejezetek egy szerelmes férfi élettörténetéből

Bevezető.

Az "egy" asszonyom

Megölöm magamat

A férfiak "Bon fortune"-ja

Szeretni - szivarozni

Addio amore!

Egy beteg szerelem fiziológiája

Előszó

I-XV..

Végző, azaz a szerelem elmulásáról

A mámor anyaga

A női szépség

A Venusok

A történelmi nők

Rembrandt és Rubens női

A női szépség szabályai

A magyar női típus

Szabad fantázia a szubjektív szépről

Előszó

Most már itt az ideje, sőt talán sietős is a dolog, hogy a szerelemről való érzéseimet és gondolataimat lejegyezzem. Nem rendszerbe foglalva, inkább csak ötletszerűen és csak annyi elmélyedéssel, amelyre ebben a korszakban férfi képes lehet. Nagyon szeretnék egyszerű lenni ebben a hallatlanul bonyolult kérdésben. Szeretnék bátorsággal belenézni a titkok titkába, amelyet mindenki tud. Ha egészen becsületes ember és igazi író volnék, azon kezdeném, hogy én magam nem tudok semmit különöset és utalnék a világirodalomra és annak az alján, a végén a magam írásaira, amelyek hét éves korom óta, egész máig, negyven kötetten át csak a szerelemről szólnak és semmi másról. Hogy mernék e hatalmas és egyetlen egy valakihez, mert aligha, ha van más, hozzá is nyulni, és hogyan bátorodnék mint egy még mindig részeg tanár, hogy megmagyarázzam az egész ügyet - halottakon. Igazában a szerves vegytanra

kellene biznom a dolgot, annak a bontakozó igazságai között van - valami jel. Vagy a filozófusokhoz forduljak? Egy-egy szót tudnak azok is. Szépen dadognak. Gondoltam: a fiziológusokhoz fordulok, - szegényekhez, akik maguk is színezett baktériumok.

Mit tagadjam, nagy gyönyörűség nekem, hogy tárggyammal foglalkozzam, amelyen kívül más igazán nem igen érdekelt. Legfeljebb az ellentéte: a halál. És mentől jobban közeledem az utóbbihoz, annál erősebben izgat maga az élet, azaz a szerelem. **G o n d o l o m, a k e t t ő e g y.** A nap, a tűz, a meleg mindenféle formájában, a mámor forrósága, lelkiekben és testiekben ugyanegy; a nap, a rádium, az ismeretlen csillagok kisütése. Nevezzük két billió ismeretlen jelenségnek, ami van és ami alkalmasint csak kettő: egy pár-ember. A férfi meg a nő. Még az se lehetetlen, hogy csak a nemiség. És úgy látszik, ennek a törvényei ugyanazok, legalább is hasonlóak, a nagyszerű élővilágban mint a kövekben, a fűvekben és még meg- és fel nem ismert valamikben és valakikben. A vegytan azt hiszi, hogy a karbonnak, a metanfiánnak négy ölelő karja van. Minden diák tudja, hogy a férfi virág elküldi szerelmét a női virágnak, pedig nincs is szerencsájuk egymáshoz. Vigyázzunk, hogy ebbe a sokféleségbe és egyetlen egybe bele ne bolonduljunk, mint a levés, azaz a lét kérdésébe és úgy látszik, hogy az emberiség korlátoltságában nagyszerű ösztönrel cselekedett, amidőn a teremő Isten cselekedeténél megállapodott. Nagyon helyesen tette, amidőn minden okának egy emberszerű lényt kreált és elfogadott, hitt benne és megszerette azt és a többi isteneket mind. Végre is nem lehetetlen, hogy így van. A magam részéről nem szégyellem, hogy van hajlandóságom a hitre és ha kételkedem, anyámra gondolok, mint a legfőbb bizonyítékra, pedig ő maga hitetlen volt. De volt, anyám volt. Nekem pedig gyermekeim voltak és vannak. Ezek mind összefüggések az élettal, annak a különös lánczolatával. (Ez a láncz! A szerves vegytanban is a vérnek ez a sémája; a láncz, titka van, de megoldása nincs. Annyit tudunk, hogy egy pár-kapocs van. Az egyik him, a másik, a női kapocs!)

De védekezem, hogy tudományos jelenségekbe és elméletekbe kapaszkodjam bele, és azok csigahátán vág tassak előre, hogy elérjem célomat: tárgyam leegyszerűsítéséhez és összezavarásához, föl nagytításához és kiczifrázásához.

Egészen bizonyos némely dolog az egészből, az egész szerelemből.

Egy: nagyon jó. (Még emlékszem.)

Második: a legfőbb cél és a legfőbb céltalanság.

Harmadik: istene, királya és a legnyomorultabb rabszolgája a mai és a soha el nem muló holnap fönnmaradásának, mindennek ami van. Abba bele kell nyugodnunk, hogy nem csak a számunkra találták föl. A legmagosabb csudák, a csillagok is rendszeresen cselekszik. Egymás körül tánczolnak, körbe-körbe, egymásba furakodnak, elválnak, fiadzanak. Ugyanezt teszik maguk az istenek is, mint ahogy a derék görögök hitték. Elég jó izlésre vall, hogy az istenek embereket is szerettek, sőt állatokat is, ha szépek voltak. Még ugyanegy neműeket is. Ami ellen az én izlésem hevesen tiltakozik, de maga a művelt, sőt tudományos ujkor még sokkal elnézőbb. És ami a női nemet illeti, ebben a képben még több mint megértő. Ujabban favorizálja a jelenséget. Régen: csak megértette. Ma? Belterjessé tette. Megy valamerre?

Negyedik, a jó szerelmi kérdés. A nemi ösztön. Kiben, kiben vad és telhetetlen, kiben csak pislákol, mint a rossz olajmécses vizes, elhamvadt szövétneke. Dicséretünkre, a férfiak dicséretére legyen mondva, ez inkább a nőkre vonatkozik. Nem is hiszik, hogy az ember-nők között mennyi a frigid, sokszor csak mimeli a nemi szerelmet, hogy a férfi örvendjen és - táplálja szép gyengébb testét, mely nem nehéz munkára született. Hogy ruhával elfödje, cifra tollal fölékesitse. Elbolondítsa. Megcsalja anélkül, hogy csálná.

Ötödik amit a tárgyról tudok: ezt az egész szerelem ügyet az ugynevezett költők összevissza gabalyították, össze-visszadobták, cifrázták. Nyilvánvalóan a maguk kivételesen erotikus nivoltuknak kiélése kedvéért. Vagy csalás okán, avagy játékból. Az utánczás mániájából. Ostoba érvényesülés egy rossz és veszedelmes ipar kedvéért. Mindig haragudtam a költőkre: megmérgezték magát a szerelmet és magát az emberi társaságot. Még a legbecsületesebb Homeros, az ősi-költő is azt cselekedte. A fantasztikus nemi vágy nem duzzadt volna fel ilyen nagyra, változatosra nélkülök. Rossz munkát végeztek a költők vagy helyesen cselekedtek? Igazán nem tudom, a poézis az őszinteség és igazság rovására dolgozott, az kétségtelen és az is bizonyos, hogy szerencsétlen fajtánkat még szerencsétlenebbé tették.

A hatodik bizonyosság: hogy hiábavaló minden bizonyosság, lehetetlen minden igazság és képtelen minden általánosítás, ami tárgyam közelébe vihetne. Merészen körül szárnyalni talán lehetne, de körültegni: szegényes és hivságos.

A tárgyról való régebbi írásaim, amelyek e könyvben foglaltatnak, még okosabbak mert még bolondabbak. Ma, hogy lehiggadtam, nem tudom meghatározni a higgadság mértékét. Csak azt tudom, hogy érdemes volt a bolondságért, a mámorért, érette élni és érdemes volna, de csak azért élni tovább. Ha végérvényesen vége volna, nem élnék, mindenesetre nem kívánnék. De férfinál elmulhat-e igazán teljesen? Nőt már láttam, hogy szégyenkezve, bután nézett vissza rá. Letagadta hogy volt egyszer? Nem is tudta mi? Restelte, sőt utálta hogy volt egykor. Szégyenkezve törülgette a szája szélét. De akadt olyan is, aki nem helyeselte.

Viszont találkoztam egy nyolczvan éven túl - élete utolsó heteit élő férfiúval, - aki a szanatórium reggeliző termében az ablakmélyedésbe, a függöny mögé húzott és elpirulva halkán szólott:

- Jól aludtam. És egész éjszakán át egy tizenhat éves lányról álmodtam, akibe húsz éves koromban szerelmes voltam. Ezen a tegnap éjszakáján boldog voltam és most is az vagyok. - Az aggastyán feje reszketett. Szenilis volt, de az esze józan és ép.

Ha meggondolom, ha tehát újra meggondolom, nem szabad haragudnom a költőkre, akik a szerelmet fölnagyítják és összevissza szövik a képzelődés óriási és bonyolult szövetségén. Hol van a legvakmerőbb és legromlottabb író, aki csak közelébe is férközhessek az élőlények szerelmi természetrajzának sok jelenségéhez. Egy magyar orvos beszélt nekem a közönséges hangyánál nem nagyobb bogarakról, melyek a tengerparti moszat mélyében élnek, örök sötétségben és ezért a természet takarékosága szemet se adott nekik: vakok e bogarak. Aligha látja egyik a másik ideálját és mégis szeretnek, szaporodnak. Nem sűrűn, az igaz, - és a rovargyűjtők vagyont adnak egy példányért. Már sokkal olcsóbb a religioza nevű pók, amelynek a nője a legszadistább sadista a földi teremtmények összes női között. Francia természettudósok állítják, hogy a becsutott póknő - nagyon haragszom rá, - szerelem közben a

férfinak megeszi - a fejét.

Elhallgatok itt, mert félek a szokatlan perverzítástól. A rendes szerelem is vad dolog. Az állatoké sokszor csunya is.

Hajlamom mégis erős, hogy tárgyamat az emberen keresztül a lét minden élő jelenségével egybe foglaljam, egy csillagrendszerbe közösítem. E sorok írása közben olvasom, hogy egy angol vagy egy német - nemzeti felfogásom fenntartása mellett ez talán szabad? - kitalálta, hogy végső eredményében a hidrogén is szeret, sőt viszonya van egy atommal, ha ez megőrül illetve megőrijtetik. Sajnálom, hogy ugyszólván csak ember-atom testvéreimről tudok egyet-mást, talán többet is, mint illenék. Itt is inkább csak a nemi vonatkozásokban. Ugy látszik erre van, de erős velem született tehetségem. A lelki és metafizikus tudásom, fájdalom, tökéletlen. A fiaim - öt van - minden mód jobban tudják e témát mint én. A legkisebb fiamtól, aki most már huszonegy esztendő, a tárgyamat illetőleg szeretnék sok mindent kölcsön kérni, de nem igen adja. Nagy néha el-elmond egy-egy részletet szerelmi, természetesen lelki életéből.

Multkor éjszaka, az ilyesmit csak éjszaka lehet, elbeszélte:

- Atyám, tudja-e, hogy a gyönyörűség, amit nékem eddig az élet adott, - és talán nem is ad többet, - négy-öt lépés este, fák alatt a sötétben. Sétáltunk Szerafinnal, a mamájával és a családjával. Holdas éjjel a kastély kapuja előtt sűrű hárs, tökéletes sötétség alatta. Ott kettőnket előre eresztettek, nem láttak. Az a négy-öt lépés volt minden. Néha csak egy csók, egy félőlelés. Egész nap ezért az egy árnyékos pillanatért éltünk. Vajjon vissza jön-e még? Vajjon lesz-e még életemnek ilyen tökéletes és erős tartalma, vagy ez volt minden, az egész életem igaz tartalma. - A fiu spiritualista, de nem féltem.

Tudom, hogy a lelki rész erősen el van hanyagolva a tanulmányokban és ez igazságtalan és helytelen. De az író természetrajzában legfontosabb a testes hajlandóság. Az a meggyőződésem, hogy a végzet arra rendelt, hogy a nemi szerelem fiziológiáját irjam meg, pozitív formában. A szelid és egy-nőjü Forel, a pszichológus Stendhal, a tulságosan mindentudó Balzac, az inkább csak furcsaságokat kedvelő Mantegazza, vagy a legtökéletesebb szanatóriumtulajdonos Krafft-Ebing - a kóros esetek az övéik. A jó erős, tisztán emberi kell nekem.

Ime eldicsekszem és mielőtt munkámba fognék, látom, hogy amit itt összeszedtem, inkább csak tanulmányok a szerelem élettanához. Az igazi vágyam az volna, ha most frissen, bár kiábrándult, de teljes munkához kezdhethék. Az első vaskos kötet: A nép és annak szerelme. Ám az egészen más! De az idő és a korszak siettet, valami furcsa készülődések vannak. Az állatok maradtak a réginél. Az emberek mintha végzetesen megváltoztak volna - igen sok dologban. Vagy csak nekem tetszik és látszik így? Vigyáznom kell, hogy el ne áruljam magamat. Sietős az utam, hogy legalább e tökéletlen írásművemet adjam közre most. Fogadják ezt is elnézéssel. Csak azt az egyet követelem, hogy frivol kíváncsisággal ne közeledjenek a könyvemhez, mint ahogy én magam minden frivolitás nélkül, majdnem komor komolysággal mélyedtem el a kérdések kérdésébe.

1921. karácsonyhava.
(Tél van.)

Bródy Sándor.